

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Nrul de Duminecă
pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se ina-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Situație de două feluri.

Peste vr'un an și jumătate, în 2 Decem-
vrie 1908, va avea loc aniversarea a 60-a
a suirei pe tronul austriac a lui Francisc
Iosif. În Austria au sărbătorit și până acuma
unele stațiuni mai însemnate ale domniei
împăratului. Aniversarea a 25-a și a 50-a
au oferit deopotrivă prilej îmbelșugat pen-
tru a se da expresie loialității poporului
austriac. Dar poate tocmai cu considerare
la împrejurarea, că deunăzi a fost și ani-
versarea de încoronare a regelui maghiar,
deja de acuma încep în Viena cu mare a-
parat pregătirile pentru anul viitor, cari
arată, că aici mâni dibace și inițiate pregă-
tesc Europei tabloul, care să dovedească, că
bătrânul împărat și poporul său se înțeleg
unul pe altul și se identifică în scopuri și
în năzuințe. Ca și când de lângă mesele
verzi vieneze ar deschide pe seama lumii
priviri furișe, batjocoritoare și pline de sa-
tisfacție spre Ungaria, unde — neapărat la
dorința expresă a domnitorului — la 8 lu-
nie nu s'a exprimat însemnătatea sărbă-
toarei naționale. Evenimentul cel mai mar-
cant al jubileului a fost discursul rostit în
biserica lui Matia, în care însuflețitul pre-
lat a accentuat cu bărbăție ce așteaptă na-
țiunea maghiară dela împrejurarea, că pe
regele său îl inspiră experiențele cu forță
de a instrua ale istoriei. Parlamentul și-a
dat apoi aprobarea la proiectele guvernului
pregătite cu multă grijă, la spitalul muncito-
rilor, la ajutoarele culturale și la biserica din
Fehéregyház. Iar regele a călătorit a doua

zi acasă, la Viena, și întreagă opinia națio-
nală a privit după trenul său cu dispoziție
mohorită și căzută pe gânduri.

Acest lucru l-au văzut dela început până
la sfârșit cei din Viena și acum fac ei ju-
bileu. Cu privire la viața internă a țării
inundate de grația tronului deja întâia undă
a serbării a provocat un eveniment, care
poate avea urmări importante. Ministrul
președinte Beck, acest bărbat politic inteli-
gent și virtuos în dibăcia sa, a făcut, ca
din camera deputaților, întrunită pe temeul
sufragiului universal, din parlamentul popo-
rului să pornească proiectul referitor la săr-
bătorirea împăratului. Lueger propune, ca
Reichsrathul să exmită o comisiune, care
să se ocupe cu ideea unei fundațiuni de
100 milioane, pe care o face statul pentru
scopurile asigurării veteranilor și invalizilor
din incidentul serbării jubileului. Acesta
este un plan care e capabil să producă de-
odată armonie în viața politică austriacă,
turburată de mai mult decât un deceniu.
Contribue la aceasta toate fracțiunile, înce-
pând dela social-democrați până la proprie-
tarii mari, și produce mulțumire și în po-
por. În Austria așadară jubileul împăratu-
lui împreună prin parlament dinastia și po-
porul.

Sistemul de guvernare adună dobândă
pe urma sărbătoarei domnitorului și a vo-
tului universal. Și altfel se pregătesc să
introducă dispoziții importante. Orașul
Viena a votat zece milioane de coroane
pentru oarecare expoziție militară și de ma-
rină, care ar fi să se deschidă în ziua ju-

bileului. Dar nici nu s'a svântat cerneala
de pe potocolul luat despre aceasta, și con-
ducătorii au căzut pe gânduri și au aban-
donat deja planul. Orașul împărătesc va
contribui, ce-i drept, cu 10 milioane la ri-
dicarea pompei și conținutului serbării ju-
bileului, dar zidește spitale cu ele. Tendința
și aici e bătătoare la ochi: voiesc să pro-
clame serbarea veteranului domnitor de o
însemnată zi triumfală a politicei econo-
mice-sociale.

În Austria, unde pătrund în politică con-
traste fără pereche de rassă, de sentiment
și de interes, deodată bunînțelegere s'a fă-
cut completă. Persoane singuratice, corpo-
rațiuni, comune, ținuturi se întrec să dea
expresie sentimentelor lor de loialitate cu
instituții sociale pentru viitor. Au băgat de
seamă, că acuma îi oferă dinastiei din nou
prilej, să facă comparație între referințele
celor două state ale monarhiei. Unul e
poliglot, fragmentat cu contraste de o miie
de principii, cu linii geografice, cu ziduri
de separare limbistice, dar forța, averea și
putința de a se fericii îi crește mereu. Ce-
lălalt e aproape homogen, aici nici chestia
de naționalitate n'a ajuns până acolo, ca
să aibă influință de a păgubi o națiune,
dar întărirea lui nu ține pași cu timpul, ce
trece. Aceste impresii probabil îl întăresc
pe împăratul în principiile conducătoare
ale domniei lui. Ceeace însă i-se pare simp-
tom, este efect și ceeace pentru el e tristă
satisfacție, aceea poate fi și afirmațiunea
națiunei.

În Viena a fost nevoie numai de ba-

FOIȚA ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

Amaryllis.

— Legendă. —

De Paul Mantegazza.

Amaryllis înainte de a deveni floare, a fost o
nimfă frumoasă, gingașă, mai sensibilă decât o
mimosă, mai delicată decât o foaie de trandafir.
O vorbă mai puțin prietinoasă o enervă și apoi
se ascunde sub umbra genelor ei lungi și-și în-
clina capul. Desmierdările unui copil făceau să-i
bată inima și să-i arză fața și sufletul ei eră legat
prin mii de fibre invizibile de schimbările cerului
și ale pământului. Dacă Dumnezeu ar fi simțit
trebuință să măsoare fiecare suspin, fiecare tre-
mur, fiecare țipăt de pe planeta noastră, ar fi
putut-o întrebuința pe Amaryllis ca galvanom-
metru.

Pe lângă toată senzibilitatea, până la etatea de
șaisprezece ani rămase curată și transparentă ca
apa unui lac alpic și inima ei de diamant eră
neatinșă ca în ziua nașterii. Nici o boare nu o
tulburase nici un grăunte de nisip nu-i cauzase
durere. Eră un diamant care nu scilipea fiindcă
nu-l luminase soarele.

Pentru Amaryllis deveni soare un păstor tânăr,
frumos ca Apollo, robust ca Hercules, mândru
ca un roman antic. La vederea lui, toate factele
de diamant ale sufletului ei virginal, deodată se
luminară și începură să dea focuri purpurii,
albastre, verzi și albe. Și 'n sufletul nimfei se
aprinseră deodată toate flăcările cari în decurs de
șaisprezece ani au așipit în pacea liniștită, ne-
știutoare a nevinovăției și a curățeniei.

Amaryllis iubea pe acest tânăr, da, din ziua
în care îl văzuse cea dintâia oară, toată viața
ei se prefăcuse în dragoste, îl vedea numai pe
el, îi ducea numai lui dorul și numai în visurile
lui dorea să pătrundă. Credea că nici n'a trăit
până atunci și era convinsă că de aci înainte nu
va mai putea trăi fără această iubire.

Anteo, dimpotrivă, era rece ca ghiața; și pe
lângă toate privirile de foc ce-i aruncaseră cele
mai frumoase fete și cele mai fermecătoare nimfe
el trecuse nepăsător, indiferent. Era aceasta un
farmec sau o nebulie? Ar fi greu de spus. Nu-
mai atâta se știa că el iubea numai florile. Fe-
meilor celor mai frumoase și mai îndrăgostite el
le zicea:

— »Adu-mi o floare nouă, atunci te voi iubi!»

Vorbele acestea răsună în urechile fetelor ca
o batjocură crudă și se depărtau plângând și ne-
mângăiate. Nu una, ci multe, muriseră de durere
dar Anteo nu-și făcea nici o grijă de ele.

Sărmana Amaryllis trebui să se îndrăgostească
tocmai de bărbatul cel mai rece de pe pământ,
și ea ca și celelalte, își văzu patima înfocată răs-
plătită cu cea mai rece indiferență.

Și ei li zise Anteo:

— »Adu-mi o floare nouă și atunci te voi iubi!»

Amaryllis nu se dădu învinsă mult: cum s'ar
putea găsi o floare nouă? Suflete gingașe, ade-
sea devin tari ca oțelul dacă le încălzește patima
și le împinge la planuri îndrăznețe.

După multă meditare merse la Delfi să întrebe
oracolul celebru.

De multe ori mântuise Sybilla prin sfaturile ei,
pe cei cari în cele mai grele situațiuni ale vieții
se îndreptaseră către ea.

Abia fusese condusă Amaryllis în templu, și
se aruncă înaintea altarului zicând:

— »Voiesc să fiu iubită.»

Și o voce îi răspunse din adâncime:

— Dacă într'adevăr voiești cu foc și cu perseve-
ranță atunci vei fi iubită. Un proverb vechiu a
zis:

»Dragostea nu dă voce nici unui iubit să nu
iubească.»

Amaryllis oftă:

— »Poate să fie așa cu cei mai mulți bărbați dar
Anteo, pe care-l iubesc eu, nu a băgat în seamă
nici privirile, nici suspinele, nici rugăciunile mele.»

— »Atunci iubește pe alta.»

Nu, nu a iubit niciodată și a văzut mai mult
ca o față, murind de dragoste la picioarele lui,
fără să verse o lacrimă. El le răspunsesse tuturor a:
»Adu-mi o floare nouă și te voi iubi.»

— »Dar cum să găsim fără ajutorul unei mi-
nuni o floare nouă, în țara noastră? Și pentru
a face aceasta minune am venit la tine Sibyllă
dumnezeiască.»

Aceste vorbe fură urmate de o tăcere lungă,
apoi se ridică din adâncul altarului o coloană de
fum albastru, parfumat și pare-că ar fi vorbit fu-
mul, se auzi zicând:

— »Fetișo, ești gată să dai din sângele tău pen-
tru a te face iubită?»

— »Mi-l dau chiar și tot.»

— »Bine dar, când vei ieși de-aci, vei vedea în
curtea templului statuia zeiței Venus Urania, care
poartă o tablă plină de săgeți aurite cu vârful
fin de oțel. Ia una din ele cu tine acasă. Cu
aceste săgeți îți poți răni inima, fără să mori.

— »Dacă ai ajuns acasă, așteaptă o noapte se-

gheta vrăjtită a unui om dibaciu, ca să documenteze unitatea dinastiei, a poporului și a parlamentului. *Dar unde e năiaua vrăjtită, care să transformeze la noi felul de a gândi al poporului, pe care îl tâmpește simțul rămânerei înapoi și al lăsării în grija proprie, care știe, că sistemul stăpânitor stă într-o nesfârșită depărtare de el, și tocmai din cauza aceasta nu se poate scăpa de sub marea povară a chinuitoarelor amintiri vechi?*

Cine se ia după parlament, care e neunitar și disarmonic, nu reprezintă nici poporul, nici năzuințele homogene, nici ideea susținerii statului, și al cărui fiecare pas este o inconsecvență fatală tocmai față cu sine însuși și cu națiunea, care e judecată după majoritatea sa și această majoritate poate lucra numai dacă se încălzește cu programul și principiile proprii? *Se conducă guvernul, pe care de asemenea îl leagă situația, care e neîncredător față cu parlamentul și cu Coroana și care simte neîncrederea din toate părțile? Sufragiul universal în tot cazul va aduce ameliorări în starea aceasta de lucruri, va apropia poporul de parlament, dar la noi nici cel mai sincer și mai popular parlament nu va avea forță deplină victorie până când voința națiunii va fi protivnică sistemului de guvernare totdeauna, când aceasta intenționează propria-i întărire.*

Aceste tendințe divergente pot fi împreunate numai de o forță centripetală, dar aceasta trebuie să vie de sus. În Austria au aflat cuvântul vrăjitor, care produce cel puțin apariția acestei forțe: *politica socială a domnitorului*. La noi aceasta nu e suficientă pentru mântuire, pentru că politica socială economică cu rezultat se poate închipui numai în cadre de drept public sigure și solide. Până când trebuie să explicăm lucrul acesta cu resignare dureroasă, până atunci națiunea vede deasupra sa încontinuu numai soarele de iarnă, care lucește, dar nu încălzește și nu dă roade. (*Pesti Napló*, nrul 172).

nină cu lună, și tocmai la miezul nopții, străpungeți fără frică inima cu săgeata, apoi pleacă desculți pe drumul ce duce la coliba păstorului tău. Bate la ușă și roagă-l pentru dragoste. Dacă nu-ți deschide pentru prima dată, întoarce-te de două, de trei, de zece ori pe același drum și rănește-te totdeauna cu săgeata.

— »Așa vei câștiga dragostea lui Anteo«.

Amaryllis ascultase cu o atențiune vie cuvintele Sybillii, dar când observă că a tăcut și nu zise nimic despre floarea cea nouă, ce trebuia s'o dea lui Anteo fu surprinsă și abătută.

— »Dar, iubită Sybillă, și floarea?«

Răspunsul la întrebarea îngrijată a fetei părea a fi un nor de fum și mai sinistru ca cel dintâiu. Aceasta a fost totul. Oracolul se terminase. Amaryllis trebui să lase locul altor nerăbdători, cari asemenea cereau un răspuns dela Sibylla.

Fata era ca amețită de noutatea lucrurilor ce văzuse și auzise. Părăsi templul, văzu în curte statuia zeiței Venus și luă o săgeată din tolba ei.

Când se întoarse acasă, luna lui Mai apăruse pe cer plină și lucea în splendoare, ceea ce credea a fi un semn bun.

La miezul nopții se ridică din pat fără frică și fără trăgăneală își străpunse inima cu săgeata, pe care o trase apoi afară și merse desculți la coliba lui Anteo.

Simți o durere puternică, ca de moarte, apoi nimic mai mult. Dar în tăcerea nopții auzi cum îi picura sângele din rană.

Însemnând drumul cu sângele ei, veni la coliba lui Anteo și bătă tremurând de frică.

Am reprodus acest articol din ziarul, care pe vremuri era al lui Francisc Deák, ca publicul nostru să-și facă idee despre felul cum judecă opinia maghiară situația, parlamentul, guvernul.

Tot acest ziar își termină articolul prim din nrul 173 astfel:

»Activitatea parlamentului a obosit națiunea, pentru că a turburat-o în felul său adevărat de-a cunoaște și simți. A devenit fatalistă în urma oboselii sale. Bucuria emancipării de sub fatalism o face să se simtă acum atât de bine fără parlament«.

Așadar recunosc și ei, că parlamentul acesta de clasă lucrează, nu conform voinței poporului, ci inspirat de propriile interese, cari l-au făcut să-și lege și mâinile și picioarele față cu interesele țării și ale poporului.

Călătorii politice. Primul-ministru Wekerle s'a înapoiat dela moșia sa Dános, întorcându-se în capitală.

Secretarul de stat Szerényi va pleca la Mehadia spre a-i înainta ministrului de comerț Kossuth raportul său despre tratativele avute cu șeful de secție austriac Sieghardt.

Armonie coaliționistă. Partidul popular, catolic și-a început acțiunea de propagandă în ținuturile de dincolo de Dunăre. Din Kaposvár se vestește, că în vacanțele parlamentare, el va ține mai multe întruniri, prin cari vor să cucerească clientela politică a partidului kossulhist. În sinul acestuia din urmă indignarea este foarte mare și la toamnă un conflict este inevitabil între cele două partide coalițate.

Reforma dreptului electoral în Bucovina. După cum se știe au învins democrații acum în urmă la alegerile pentru Landtagul din Bucovina.

Deputatul român Onciul ales și atunci s'a ocupat cu un proiect pentru modificarea drepturilor electorale ale Landtagului, modificarea care apropia această lege de sufragiul universal.

Propunerea lui Onciul a fost atunci respinsă.

Acum însă proiectul a devenit de actualitate și astăzi o comisiune a Landtagului a hotărât într-o ședință să prezinte proiectul guvernului, cerând indicații asupra modificărilor necesare, pentru a face posibil sancționarea acestei legi.

»Anteo, Anteo, deschide-mi ușa. Eu sunt Amaryllis, care te iubește nemărginit de mult.«

Nici o voce nu răspunde la graiul ei. Amaryllis se reîntoarce acasă plângând dar nu des-nădăjduită.

Și douăzeci și nouă de zile în fiecare noapte își străpunsă nimfa inima cu săgeata și însemna cu sângele ei drumul care o despărțea de coliba păstorului iubit.

De douăzeci și nouă de ori cerși dragoste și se întoarse acasă, în tăcerea nopții, fără răspuns.

Dar în ziua a treizecea, aproape fără nădejde, galbenă de pierderea multă de sânge, și abia putându-se ține pe picioare, se mai sili odată să ajungă la ușa lui Anteo. Și iată, unde erau mai dese picăturile de sânge, călcără picioarele ei goale și reci pe o floare, nouă, purpurie ca sângele ei, frumoasă, plină de parfum și frăgezime.

Și Amaryllis o rupse și strigă bătând tot mai tare: »Anteo, Anteo, îți aduc o floare nouă pe cum ai cerut, o floare care a răsărit și a crescut din sângele meu«.

Păstorul se sculă și deschise ușa ca în vis.

Luna tot mai lucea pe cer și Amaryllis albă la haine și în față ținea în mână floarea purpurie, care crescuse din sângele inimei ei.

Anteo sărută floarea și apoi sărută aprins pe Amaryllis. La această sfântă și primă sărutare se cutremurară puternic nervii gingași ai nimfei și mușchii de hercule ai păstorului, în armonia dumnezeiască a sentimentelor ce leagă două inimi cari devin un singur tot.

Trad. de M.

Din Croația.

Dacă până acuma guvernul unguresc nu și-a dat în deajuns seama de situația gravă în care s'a pus el singur și nu pe croați prin nesocotirea sa, discursul lui Supilo îl va fi încredințat de asta. Cuvântarea acestuia rostită la Șuşak a fost o violentă și intransigentă declarație de războiu nu la adresa guvernului numai ci a Ungariei întregi. Supilo a anunțat hotărârea coaliției de-a duce lupta până la extrem. Toate proiectele de legi vor fi combătute de croați cu arma obstrucției. Ei vor paraliza cu desăvârșire orice activitate legiuitoare a parlamentului până nu li-se va face un restituție în întregime.

Lupta adevărată abia acuma va începe. Ea va fi o luptă cumplită, înverșunată și va avea probabil multe epizoduri violente, și dramatice. Iar sfârșitul ei nu poate fi decât unul singur: căderea rușinoasă a guvernului unguresc.

Declarația de război a lui Supilo.

În orașul Șuşak, lipit de Fiume, deputatul Erasmus Barcici și-a rostit ieri cuvântarea sa către alegători. După el a vorbit deputatul Supilo. El a declarat că deputații croați nu-și vor da demisia din mandatele lor, ci la toamnă vor continua lupta în camera ungurească și vor dovedi că fără croați compromisul nu se va înfăptui. Deputații croați vor face obstrucție și împotriva celorlalte legi importante, împotriva proiectului pentru recruți și împotriva garanțiilor constituționale. Vom împiedeca, a zis, toată activitatea camerelor legiuitoare și vom aduce toată monarhia într-o mare criză. Tumulte de aplauze au răspuns la aceste declarații, dar ele și-au atins culmea când Supilo a declarat, că imediat la deschiderea camerei croate, ei îl vor pune pe ban în stare de acuză.

Starea spiritelor.

Nimic nu caracteriză mai bine starea spiritelor decât un articol apărut într'unul din ziarele din Agram.

Frățiorul nostru maghiar, zice ziarul, de mult nu a mai primit bătaie dela croați și din vreme în vreme are mare nevoie de ea pentru a-i mai răcori furia. Dar să fie pe pace, căci are să mănânce și acuma bătaia asta și partea trupului mai potrivită pentru bătaie îl va durea atât de cumplit, încât strigătele bietului magyar ember vor răsuna în toate colțurile Europei.

Mișcarea culturală.

O nouă opreliște împotriva culturii românești. Turneul dlui Zaharie Bârsanu, care făgăduia să fie un eveniment cultural pentru românii din Ungaria a fost oprit. Iată ce vestește »Lupta« despre această barbarie a satrapului dela interne: *Pe Vineri în 12 și pe Duminecă în 14 l. c. dl Bârsanu cu trupa sa anunțase două reprezentații la Făgăraș. Cea dintâiu i-se îngădui, după ce i-se făcuse mai întâiu multe mizerii cerându-i-se un certificat de identitate din comuna sa natală, Hărmanul Brașosului. Reprezentația a doua de Duminecă, a fost însă oprită cu totul, căci în intervalul acesta vice-spanul Făgărașului primise o ordonanță dela ministerul internelor, după care actorii-cetățeni străini nu vor putea*

iuca pe scenă fără concesiunea expresă a ministrului. Fiind mai mulți actori din România în trupa dlui Bârsanu, dânsul nu a putut da a doua reprezentare deși societatea românească »Progresul« din Făgăraș stăruise ca schimbând programul, dânsul să debuteze singur. Această brutală opreliște care ținde a stărpi orice viață culturală românească în Ungaria va trebui adusă în fața parlamentului.

Despărțământul Lipova-Radna-Șiria al »Asociațiunii« și-a ținut Duminică adunarea generală, cercetată destul de slab, în casina română din Lipova, sub preșidenția dlui dr. Aurel Halic.

S'au cetit rapoarte și s'au înscris câțiva membrii noi — din aceasta constă activitatea pe câte un an a despărțământului din Lipova. Lipova! cu un protopop, trei preoți, trei învățători, trei avocați, un medic, numeroasă clasă de meseriași și cu o afluență bogată de cărturărie din ținutul ei, a Radnei și Șiriei. Slabă treabă!

Comitetul despărțământului a avut buna inspirație să ceară comitetului central despărțirea în trei a despărțământului, cu sediile Lipova, Radna și Șiria. Foarte cuminte! Comitetul central să grăbească cu aprobarea acestui conclud, pentru că stările pernicioase din Lipova osândesc la indolență și părțile adnexe. Dintr'un despărțământ anemic și fără vlagă se vor face atunci două înfloritoare: în Radna și Șiria.

Despărțământul Sighișoara al »Asociațiunii« își va ține adunarea generală la 4 August în Ibașfalău.

Desp. Hida-Huedin al »Astrei« își va ține adunarea generală cercuală în comuna Tâmașa (Tamásfalva) la 28 Iulie n., orele 10 a. m. Aici se vor alege și delegații pentru adunarea generală a »Astrei« ce se va ține la Bistrița.

Visul contelui Sternberg.

Deputatul austriac contele Albert Sternberg pe care-l cunoaștem pentru cuvântările sale paradoxale și violente din camera austriacă a publicat o broșură intitulată: Noua constituție. El își expune ideile sale privitoare la noua întocmire a Austro-Ungariei.

După planul contelui Sternberg, Austria viitoare nu va cuprinde decât Boemia, Galiția și Bucovina. Moravia va veni adnexată la Silezia, Tirolul la Salzburg, Stiria la Carinthia. Carniolia, Istria, Triestul și Dalmația vor forma un mare principat cu numele de Noricum. Toate aceste țări se vor cărmui după modelul Germaniei pe baze confederate, vor avea câte două camere și un guvern compus din secretari de stat și șeful fiecărui guvern va reprezenta țara sa în consiliul general al confederației. În fruntea guvernului imperial va fi numit un cancelar.

Dacă pentru Austria, întocmirea nouă a contelui Sternberg mai este întru câtva raționabilă în schimb Ungaria dânsul nu a știut, cum să o preschimbe. El vede că starea de azi nu se mai poate menține, dar nu are curajul de-a da aceea soluție ca Austriei, probabil pentru a nu-și desminți simpatia sale atât de vechi pentru prietenii săi unguri.

Pentru Ungaria el cere sfat tocmai dela... împăratul Dioclețian, vrând să o împartă în patru prefecturi, douăsprezece provincii și 120 comitate, după modelul roman. Și pentru Ungaria autorul hotărăște un cancelar și un consiliu federal cu sarcina de-a înființa o strânsă alianță cu Austria.

După contele Sternberg, ministri comuni, consiliile federale și cancelarii sunt exponenții unui puternic imperialism, mulțumită căruia împăratul

comun va putea reprezenta țara cu adevărata demnitate, fără a se depărta de dreptul public cătuși de puțin.

Opusculul, care aruncă o nouă lumină asupra excentrității contelui Sternberg, este adresat monarhului nostru.

Scrisoare din Budapesta.

Timpul. Pe când altădată, capitala țării, pe vremea asta, se topia de căldură, azi în Pesta e rece, așa că dimineața și sara prinde bine paltonul. Căldura aerului nu corăspunde lunii Iulie, ci timpului de primăvară. Se zice, că în jurul Pestei, zilele acestea, ar fi plouat ploaie cu neaună. În forma aceasta nu e greu a petrece vara la orașe. Inșă deși aerul e plăcut iar de pe terasa băilor din Buda și-se oferă un aspect admirabil spre Dunăre, totuși mai bine m'aș simți acolo, unde nu vezi alla decât întinsul infinit al apei și cerul albastru, — la țărmul vreunei băi de mare.

Institutul Pasteur. Soția mea zi de zi merge cu băieții la institutul Pasteur, pentru vaccinarea cu serul antirabic. Din părțile Aradului suntem de prezent 16 inși la Pasteur. Din alte comitate încă sunt mulți indivizi, afară de aceea zilnic sosește noui oameni la institut. Pe zi 200—250 de inși se oltuesc contra turbării. În anul acesta, până azi, 2000 de oameni s'au oltuit cu serul antirabic. Ce privește etatea, genul și păturile vieții sociale, sunt aici la institut indivizi dela cea mai fragedă etate până la vârsta cea mai înaltă a vieții. Sunt bărbați, femei și copii din clasa inteligenților, industriașilor și a economilor. Mulți vin la institut cu aceea, că hotărât știu, cumcă cănele care i-a mușcat nu a fost turbat. Pânăce înșă s'ar lămurii chestia, că cănele respectiv fost-a turbat ori nu, trebuie multă vreme: 8—60 de zile, și dacă aștepti până la clarificare, — ai întârziat cu vaccinarea. Medicul pe toți îi vaccindază, cari se însinue la institut cu vreun caz de mușcare, pentru că dacă și se constată, în decursul vremii, că respectivul căne n'a fost turbat, — oltuirea nu cauzează nici o stricare.

Semnele turbării un se manifestează totdeauna într'o formă. Semnele începerii boalei de multe ori sustau mai multă vreme, iar simptomele adevărate ale izbucnirii numai mai târziu se ivesc, așa că de multeori nu te poți orienta în destul. Veterinarii nu sunt în stare să constateze totdeauna cu pozitivitate cazul turbării, deoarece cum zisesem mai înainte, boala nu se pronunță totdeauna cu desăvârșire; afară de aceea de multeori se întâmplă, că cănele nu-l țin pânăce se pronunță mai bine turbarea, ci-l omor înainte de vreme.

E grea situația veteranilor și pentru aceea, deoarece sunt boale de creeri, cari în privința semnelor, foarte mult seamănă cu turbarea. Veterinarii deci ca să se scape de răspundere și despre căni aceștia zic că sunt turbați.

Turbarea numai așa se poate constata cu siguranță, dacă veterinarul taie capul cănelui suspiciionat și-l trimite la institutul Pasteur pentru analizare. Aici fac din creerii cănelui o substanță, care o vaccinează în căni, iepuri și alte animale sănătoase, ce stau la dispoziția institutului pentru experimentare, și dacă pe aceste animale se ivesc semnele turbării, atunci cănele suspiciionat a fost într'adevăr turbat.

Veterinariul — în lipsa aparatelor necesare — nu poate face aceasta analiză — acasă.

Autopsia obișnuită a veterinarului, că adevărată spintecă stomacul cănelui și caută în el petrii, lemne și alte obiecte, nu determină cu siguranță cazul turbării, deoarece aceste obiecte pot ajunge în stomacul cănelui și în alte împrejurări.

După toate aceste un sfat dau cu deosebire părinților cu familie: »Cavete canem«. Nu țineți căni la casă!

Sezon mort. Casa țării și a magnaților, universitățile sunt închise. Clinicile sunt goale. La ambulanță foarte puțini bolnavi se ivesc, așa că și medicii din spitale se miră de numărul mic al pacienților ambulanți. Materialul regulat al clinicilor interne îl formează bolnavii de plumăni și stomac. — Azi dimineață s'a prezentat la clinica internă un pacient cu o boală interesantă, — din punct de vedere medical. Doctorul spitalului,

pentruca să poată percurge cu atențiune mersul boalei imediat a voit să interneze pe bolnav în spital. Dar bolnavul a protestat contra internării. A zis că vrea să petreacă vara acasă, sub ceriu liber.

Medicina de azi. Dela inventarea razelor lui Röntgen, medicina internă dispune de un nou mijloc la analizarea organelor interne. Cu ajutorul acestor raze ușor se poate demonstra zgărcirea văfurilor de plumână și infiltrarea plămânilor, dilatarea aostei și a inimii, fractura oaselor ș. a. — Pe lângă percusie și ascultare medicina internă dispune deci de un nou factor la eruarea diferitelor boale. Dar razele lui Röntgen se folosesc nu numai la examinarea organelor interne ci și la tămăduirea anumitelor morburii.

Peste tot dela aplicarea legilor fizice și chemice în științele tămăduirilor atât partea diagnostică a medicinei cât și cea terapeutică a progresat colosal de mult. Bacteriologia și tehnica operațiilor încă stau la un nivel superior așa că medicina de azi e foarte superioară celei cu câțiva decenii mai nainte.

Capela română din capitală. Fiind azi Duminică, ne-am dus să vizităm capela română din capitală și să dăm mulțumită celui de sus. Capela e într'o casă de-a lui Gozdu, în etagiul prim, e spațioasă și curată. — La 11 ore, când intrăram în biserică, părintele Ghenadie tocmai ieșea cu darul. — În biserică erau destui credincioși. După exterior judecând, mai mulți — erau din clasa măiestrilor. Această capelă face bune servicii, în ce privește dezvoltarea în cele morale ale drept credincioșilor din capitală. Studențimea universitară asemenea e scutită de aceea, că în Duminică și sărbători să umble la biserica grecească și sârbească, unde un cuvânt nu înțelegi din misa divină. Inșă ceva s'ar mai recere. — Să se înființeze în capitală un internat al studenților universitari, unde în loc de stipendiu fiecare să aibă proviziunea întreagă. Așa cum e d. e. »Thökölyanul« sârbilor. Să mi-se ierte aceasta părere, dar din parte-mi mai bucuos vād pe tinăr într'un institut condus de idei moderne, decât ca să fie constrins a-și schimba locuința mai de multe ori peste an, să probeze vîptul azi într'o ospătărie mîne într'alta și să se îngrijască de multe de toate, ce se recer la traiul de toate zilele. Doară atunci unul sau altul din inteligința noastră, nu ar aduce cu sine pe lângă diplomă și vre o boală câștigată pe vremea studiului.

At. Lipovan.

Gătre cetitori!

Rugăm pe on. cetitori să binevoiască a grăbi cu costul abonamentului, pentru că în caz contrar vom fi siliți a sistă trimiterea foii.

Este un lucru foarte nenațional a ceti o foaie românească redactată cu mari sacrificii și greutăți, prigonită și amendată pentru caracterul ei românesc și a nu plăti pentru ea.

Vieța economică a românilor macedoneni.

Prin deosebirile în graiu și prin deosebirile de ocupațiuni, românii macedoneni se împart în două grupuri: unul e grupul agricultorilor, a căror viață e la fel cu cea a țaranilor cultivători de pământ de pretutindeni. Aceștia sunt așa numiții români megleniți, în număr total de 20—25.000 de suflete.

Ei trăiesc în vilaetul Salonic, districtul Gheogheli în sate, dintre cari cel mai mare e Nânta cu vre-o 700 de familii, trecute de un veac și jumătate la islamism, dar păstrându-și neschimbate graiul și felul de traiu.

Locuitorii Nântei sunt singurii români musulmani din toată Turcia.

Românii megleniți formează singura și adevărata clasă agricolă a românilor macedoneni. În limba lor au intrat comparativ mai multe elemente slave, iar prin fonetică această limbă se

apropie mai mult de ceea vorbită de românii din Dacia-Traiană.

Unii dintre megleniți își au pământul lor propriu, sunt însă sate întregi ale căror pământuri aparțin diferiților bei turci. De vreme îndelungată se fac sforțări mari din partea locuitorilor, ca să răscumpere pământurile dela bei. Sunt mulți sorși de izbândă, dacă vor avea parte de împrejurări normale și de sprijin material din afară.

În această privință un concurs puternic le-ar putea da Banca românească, înființată de curând la Salonic. Ajutându-i, Banca nu riscă nimic, își plasează banii cu o dobândă convenabilă și totdeotată le aduce un serviciu însemnat lor și cauzei naționale din Turcia, de care și românii megleniți s'au alipit definitiv.

În afară de agricultura propriu zisă, românii megleniți se mai ocupă și cu fabricarea așa numitului piper roșu — cum îi zice în Macedonia — sau boia de ardeiu, cum i-se zice în țară, cu fabricarea vaselor de pământ etc. O foarte importantă ramură de activitate pentru dânșii este și creșterea gândacilor de mătasă.

Românii megleniți, cari sunt oameni foarte deștepti, întreprinzători și de o tenacitate uimitoare, alcătuiesc, precum se vede din numărul lor, cel mai însemnat grup al românilor macedoneni, grosul populațiilor românești din Turcia îl formează aromânii propriu ziși, adică acei aromâni pe cari îi întâlnești în toate orașele Orientului, cari au cele mai mari și mai frumoase comune de munte și cari, necontestat, sunt din toate punctele de vedere elementul superior tuturor naționalităților din Orient.

Pentru a lămuri mai bine condițiile vieții economice a acestor aromâni, trebuie să mergem înapoi cu cel puțin un veac și jumătate. Lucrul acesta e indispensabil, căci altele erau atunci așezămintele lor, altele condiții de traiu și cu totul altele sunt cele de astăzi.

Nici un popor din Turcia n'a suferit schimbări atât de adânci și în toate privințele ca aromânii. Și așisderea nici un popor n'a încercat lovituri mai dureroase în organismul său ca poporul aromânesc.

Iată acum un veac și jumătate în Macedonia propriu zisă aromânii erau în număr foarte mic. În schimb însă, începând dela nordul Albaniei și mergând înainte de-a lungul șirurilor și ramificațiilor munților Gramoste și Pindul și până jos de tot în Grecia, toată acea întindere era locuită fără întrerupere de aromâni.

Acolo erau acele ținuturi pe cari altădată grecii le numeau Ano-Vlahia (Vlahia-de-sus) și Megalo-Vlahia (Marea-Vlahie).

Acolo erau marile orașe aromânești, în fruntea cărora stătea mândra, și puternica Voscopole (astăzi un sat neînsemnat) cu număratoarele sale castele și palate, cu biblioteca, tipografia și academia sa, cu cei mai bine de 70.000 de locuitori ai ei, toți oameni cu dare de mână, comercianți cu reputație europeană. În această Voscopole a fost odată și cultură, bogăție și civilizație multă.

Pe vremea aceea aromânii după natura ocupațiilor lor se puteau divide în două grupuri mari: a) comercianți și meseriași; b) crescători de vite. Agricultorii nu erau, cei ce se ocupau cu cultivarea pământului fiind cu totul neînsemnat.

Comerțul era monopolul aromânilor din grupul voscopolean, adică al aromânilor, cari alcătuiau fostele orașe Voscopolea, Nicea, Lenetopea, Lânca, Nicolita etc., toate aflătoare în Albania și așezate aproape unul de altul.

Acești aromâni — cei dintâi cari au primit cultura și civilizațiunea — au fost și au rămas până în zilele noastre cei mai pricepuți și mai întreprinzători comercianți.

Să dau un sigur exemplu de actualitate și caracteristic. În orașul albanez Corița, care este o piață comercială însemnată, nu s'a putut stabili până astăzi un singur negustor ovreu și aceasta pentru binecuvântatul motiv că aromânii

voscopoleni, cari formează pătura comercială prin excelență a Coriței, au ieșit biruitori din lupta și din concurența cu ovreii, reușind să ajungă stăpâni pe teren.

Acești comercianți, cu dibăcia și iscusința înăscută într'ânșii, au jucat pe vremuri un rol de căpetenie în orient, acaparând mai toată mișcarea economică.

În Turcia nu se făcea nici o operație fără dânșii, fără sprijinul și amestecul lor.

Nu numai atât. Aromânii din grupul voscopolean au fost aceia, cari au pus în legături economice provinciile întinsului, odată Imperiu Otoman cu Statele Occidentului. Așa zisele »companii grecești«, cari își întindeau activitatea lor și în țările românești aveau puternice așezăminte de bancă și de comerț la Brașov, la Viena, la Budapesta etc., nu erau altceva decât asociații comerciale de aromâni din grupul voscopolean.

De asemenea dânșii făceau un întins comerț de import și export cu republicile și orașele înfloritoare ale Italiei, cum au fost Veneția, Florența, Milano și altele.

Aceștia sunt, ori mai bine zis au fost, comercianții aromâni din grupul voscopolean.

Printre dânșii găsim și arhitecți cu o pricepere și o inteligență date de natură, iar nu căpătate prin studiu. În această privință e destul să spunem, că cele mai frumoase biserici și monumentele mai de seamă din Turcia sunt opera arhitecților aromâni.

Dintre aromânii din grupul voscopolean au ieșit și meseriași iscușiți, mai ales în lucrarea argintului în filigrană.

Dar meseriași îndemnatici găsim și la aromâni, specificați sub denumirea de moțani, cari și până astăzi au ca cente principale orașelele din Grecia: Malacași, Călăreții etc.

Grupul aromânilor crescători de vite a fost și el foarte însemnat și puternic. În acest grup intră aromânii ce locuiesc în munții Pindului (atât în Turcia cât și în Grecia) precum și fărșiroșii.

Acești aromâni nu duceau (și mulți nu duc nici până astăzi) o viață sedentară, vara stând la munte, iar iarna coborându-se în ținuturile calde. Ei aveau număratoarele turme de oi și herghelii de cai și de iepe. Erau bogăți și duceau o viață cu totul independentă, în loc de bir plătind împărăției un mic dar, peșcheș.

Ca o dovadă de bogăția lor — din nefericire acum apusă — spuneau că erau celnici, având câte 15—20.000 de oi, în afară hergheliile de cai.

Dintre acești aromâni erau și foarte mulți chirigii. Caravanele de cai și de cătări ale aromânilor erau vestite și unice. Tot transportul în Peninsula-Balcanică și în o bună parte din Austria era făcut de aromâni.

Aceasta era situația lucrurilor de acum un veac și jumătate. Într'un articol viitor voi arăta cauzele cari au schimbat-o, fazele prin cari a trecut viața economică a aromânilor și starea lor de azi. Într'un articol special voi arăta ce probleme economice sunt de adus în condițiile de traiu ale lor.

(C. B. Pop.)

N. B.

Din străinătate.

Germania.

Relațiile franco-germane. Corespondentul ziarului »Figaro« publică un interviu cu cancelarul Germaniei Bülow. Bărbatul de stat german declară, că relațiile între Franța și Germania sunt excelente. Nu e exclus ca peste câțiva ani Germania și Franța să lege chiar o înțelegere. Pe terenul economic Franța și Germania ar putea găsi ușor modul de a se înțelege.

Macedonia.

Bandele grecești. Bandele grecești încep iarăși a periclita siguranța publică în Macedonia. O bandă grecească puternică, sprijinită și de locuitorii greci, a atacat casa bulgarului Georgiew Utschaular, în îndepărtare de opt kilometri de Saloniki. Atacul bandei fu respins. Sunt doi morți. Bulgarul a cerut sprijinul consulilor marilor puteri, cari au ordonat sprijin militar. Casa bulgarului a fost ocupată de trupe.

Lupta între trupe și o bandă bulgară. Trupele turcești au impresurat o bandă bulgară care se ducea dela Kiupruli spre Perlepe, vilaețul Monastir, și au ucis 73 de comitajii printre cari și pe cunoscutul șef de bandă Petru Acefi și trei sârbi. Trupele au avut 5 morți și 11 răniți.

Portugalia.

Atentat contra reginei. Contra reginei s'a comis un atentat din partea unui tinăr.

Japonia și Coreea.

Politica japoneză în Coreea. Care-i cauza turburărilor din Coreea?

Japonezii vor să pună cu desăvârșire mâna pe țara asta, care până acuma a fost numai supt protectoratul lor. Până acuma însă ei erau paralizați și supraveghiați de marile puteri maritime europene cari ar fi împiedecat planurile lor. Dela războiul ruso-japonez situația s'a schimbat însă în favoarea lor. Rusia pierzându-și flota, și paralizată prin revoluția ei latentă nu poate interveni. Anglia este cu mâinile legate prin alianța ei cu Japonia. În sfârșit Franța încă și-a pierdut libertatea acțiunii, de când a iscălit acordul franco-japonez. Astfel printr'o politică cuminte și consecventă, Japonia și-a creiat libertate aproape absolută în Coreea. Singure Statele-Unite ar putea să ridice un cuvânt de protestare împotriva anexării definitive a Coreei.

Care-i incidentul din care s'au pornit turburările? Guvernul corean a trimis la conferința dela Haga o deputațiune spre a protesta împotriva nesocotirii Coreei care nu a fost invitată la conferință, nefiind un stat suveran. Japonezii au forțat pe împăratul Yi-Hông să abdică. În locul său a fost pus împărat prințul I Ciak, un tinăr aproape idiot care în mâinile japonezilor va fi o unealtă supusă și docilă.

Turburările din Söul. Vineri prințul I Ciak a fost întronat. În Söul s'au produs mari turburări. Răsculații au înconjurat locuința primului-ministru spre a-l omorî. Poliția japoneză îi împrăștie cu ajutorul artileriei. După un comunicat oficial, la turburări, zece japonezi au fost uciși și 30 au fost răniți. Dintre coreani a căzut un mare număr de morți și răniți. După ce mulțimea devastase locuința primului-ministru, ea se duse să devasteze și celelalte ministere. La ministerul războiului ea fu întâmpinată de armată.

Nouă trupe japoneze sosesc necontentit la Söul, dar numărul lor nu este suficient spre a combate pe soldații coreani răsculați.

Iconostase noi,

precum și renovări după specialitate se execută cu cea mai mare conștiințiozitate la z i d a r u l de b i s e r i c i

Schmidt János,

◀ **Budapesta** ▶

● IX. Soroksári utca 40. ●
Fondată la anul 1888. ●

Toți demnitarii curții bănuți de-a fi pus la cale turburările au fost arestați de japonezi.

Situația japonezilor în Coreea este critică. Dacă nu se va putea concentra destulă armată japoneză în Coreea, ei vor fi amenințați de furia poporului.

Rusia.

O deputațiune reacționară primită la țarul. Ziarul »Rieci« spune că țarul va primi în audiență zilele acestea o deputațiune a ligei rusești, supt conducerea d-rului Dubrowin. Deputația va preda țarului o icoană adusă dela sfântul mormânt și va dobândi în acelaș timp încuviințarea de-a se ține un congres al reprezentanților tuturor ligilor reacționare. Scopul congresului ar fi o manifestație împotriva dumei și împotriva egalității de drepturi a celorlalte naționalități.

George Obrenovici expulzat din Turcia. Ziarului »Vossische Zeitung« i-se comunică din Constantinopol că ancheta în chestia bombei care a explodat acolo, a dat naștere la noui bănueli contra lui George Cristici Obrenovici.

El este acuzat că ar fi comandat atentatul. Obrenovici va fi probabil expulzat de autoritățile turcești.

Inchiderea sesiunii scupcinei. Guvernul a declarat astăzi, pe neașteptate, închisă sesiunea scupcinei.

După ameazi primul ministru Pașici voind să mai aducă în discuție concesiunea unor fabrici de bere, tinerii radicali se retraseră din sala de ședință pentru a lăsa Camera în minoritate. Pașici se ridică atunci și dădu citire deciziunii regelui prin care sesiunea scupcinei se declară închisă.

Un sat sârbesc atacat de o bandă bulgară. Belgrad, 7 Iulie. — O bandă compusă din 200 de persoane a atacat satul sârbesc Nicodim, pe care s'a încercat zadarnic să-l apere o mică bandă sârbească.

Bulgarii au incendiat 50 de case și au ucis număratoase persoane.

Populația sârbească s'a refugiat la munte.

Din România.

Dela curte. M. S. Regele a binevoit a primi în audiență Duminecă și a-i reține la dejun pe d-nii dr. Istrati, fost ministru și Em. Petrescu, prefectul Capitalei.

Audiență la Sultan. Agenția română primește din Constantinopol următoarea telegramă:

M. S. Sultana a primit azi în audiență pe dl Papiniu care i-a remis o scrisoare autografă a M. S. Regelui României cu mulțumiri pentru acordarea ordinului Intiaz în briliante.

Misiunea persană la divizionul de gendarmi călări. Misiunea persană a vizitat ieri divizionul de gendarmi călări din Capitală, însoțită fiind de dl maior Victor Filotti, comandantul divizionului și atașatul pe lângă misiune.

Misiunea a fost primită la cazarmă de către dl căpitan Teodoru, ajutorul de comandant, care a prezentat trupele și a dat onorurile cuvenite. Misiunea a vizitat apoi manejul, grajdurile și întreaga cazarmă, de care misiunea s'a arătat foarte mulțumită.

La plecare, șeful misiunii, Excelența Sa mareșalul Mirza Saltaniech-Khan a conferit trei decorațiuni și anume ordinul »Leul de aur« și »Soarele de aur« cl. I serg-adjutantului C. Manu și cl. II sergenților-majori Olaru și Mihailescu.

Dl maior Filotti a ținut soldaților o cuvântare arătând meritele celor decorați. A vorbit apoi dl căpitan Teodoru mulțumind capului misiunii pentru distincțiunile conferite celor trei subofițeri.

Decorațiile celorlalte se vor conferi direct de șah și vor sosi săptămâna viitoare.

Vizita s'a terminat la orele 11 a. m., misiunea mulțumind călduros dlui maior Filotti pentru frumoasa primire ce i-s'a făcut și adresându-i elogiul pentru admirabila ținută a soldaților acestui divizion.

Misiunea japoneză, care a trecut prin diferite state spre a studia organizarea armatelor respective și care acum se află în Bulgaria, va sosi în România în cursul săptămânei viitoare.

Din partea ministerului de război a fost delegat dl căpitan Lucian Trantomir, șeful de cabinet al ministerului de război, care va conduce misiunea în tot timpul șederei în țară și vizităre autorităților militare.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 23 Iulie n. 1907.

Excursiunea Suveranilor români prin Săcele. »G. Tr.« scrie: Vineri pe la orele 6 seara M. S. Regele Carol și Regina au trecut cu automobilul prin Săcele, traversând comunele Bacifalu, Turcheș, Cernat și Satulung până la Șanț. La reîntoarcere un grup de tineri universitari și câțiva poporeni în frunte cu preotul Zenovie Popovici, le-au făcut ovațiuni călduroase Auguștilor suverani.

Tricolorul românesc prigonit din tot locul. De un timp încoaci aproape zilnic ne sosesc știri despre confiscarea și prigonirea mândrului nostru tricolor, care par'că stă ca o țapă în ochii satrapilor »marelui guvern național«. Iată ce ni-se mai scrie din Pecica: Sâmbătă (20 Iulie n.) eră târg în Pecica-română. Jandarmii văzând în șatra unui slovac mai multe brâne tricolore românești, puse spre vânzare, s'au repezit asupra șatrei și cu o furie aziatică le-au confiscat făcând totodată arătare contra vânzătorului.

E aceasta un fapt care încă lipsea din răvașul prigonirilor noastre: un individ de altă naționalitate va fi amendat și poate va suferi chiar temniță pentru tricolorul românesc.

Focul din Pecica. Ziarele maghiare din loc nu amintesc, privitor la focul de ieri din Pecica, nimic despre purtarea bravă a pompierilor români, cari au scăpat satul unguresc de perire. — Recunoștință jidano-maghiară.

Petrecerea dela Șiria. Am anunțat deja, că tinerimea din Șiria aranjează în 11 August o petrecere cu producții și dans. Venitul e destinat unui scop frumos: național-filantropic. Dupăcum suntem informați petrecerea are să fie splendidă. Indemnăm și tinerimea aradană să ja parte la ea. Invitățile cu programa se vor trimite încurând.

Duel între eroi unguri. »Eroii« unguri Halász Lajos, deputat dietal, și Hoványi Kornél, ziarist, cari în zilele trecute s'au bătut ca niște »betyăr«-i de stradă într'o cafenea din Oradea-Mare, voesc acum, dupăce și-au încercat puterile în cafenea să și-le încerce și pe câmpul de onoare. Ne mirăm de curajul acestor eroi, cari nu se îndestulesc cu lupta cu pumnii, ci își pun vieața în pericol. — Deci eroii noștri voesc să dueleze. E însă ceva la mijloc, de care sigur că se bucură amândoi: Hoványi în »luptă« din cafenea a fost »rănit« la braț și nu poate duela. Vor duela deci »mai târziu«...

Aceștia sunt conducătorii politice imperialiste.

Soartea »gentri«-lor unguri. Renegatul sârb Drakulics Pál, deputat cunoscut ca mare guraliv pe timpul lui Tisza, și-a dat Duminecă, un glonte. El e un tip al »gentri«-lor unguri, a căror activitate se mărginește în a bea, a jucă jocuri de hazard și a-și petrece. Cauza sinuciderei sunt, natural datoritiile.

Vaporul maghiar »Tisza István«, de a cărui soarte ziarele maghiare erau foarte îngrijate, a sosit cu bine în Hamburg.

Martirii științei. Savantul german Knebel și pictorul naturalist Rudleff au mers în Islanda să facă studii pe terenurile vulcanice. Ei au căzut însă victime a științei fiind omorâți amândoi cu ocazia erupției vulcanului Aschia.

Tunelul Simplon, cel mai mare tunel din lume, care are o lungime de aproape 20 kilometri, va fi duplicat, așa că vor putea trece două trenuri de-odată prin tunel. Galeria de ventilație, care merge paralel cu galeria principală, prin care trec trenurile, va fi lărgită așa că vor fi două galerii. Această inovație se va recere prin faptul, că în ultimul timp comunicația între Elveția și Italia prin tunelul Simplon e foarte mare.

Vilhelmina Adamovici. Se anunță din Zürich, că Vilhelmina Adamovici, care s'a despărțit cu divorț de Leopold Wölfling a dispărut.

Crima dela Dános. Făptuitorii oribilei crime dela Dános, unde au fost omorâte 4 persoane într'o singură noapte, se crede că sunt țigani. Se fac sforțări mari spre a se prinde făptuitorii. Jandarmii au și prins o bandă de țigani corturari; nu s'a dovedit, că aceștia ar fi criminalii.

O execuțiune chinuitoare pricinuită prin electricitate. În orașul american Columbus (Ohio) la executarea condamnatului Henry White, s'a petrecut o scenă foarte emoționantă, care a provocat o mare panică. Ucigașul a fost așezat pe scaunul prevăzut cu butonul, care dă drumul curentului electric. Curentul avut o putere de 1500 volte. Cu toate acestea, la prima descărcătură, condamnatul la moarte mai dădu semne de vieață. Medicii chiar constatară, că inima lui bate regulat. S'a hotărât atunci ca puterea curentului electric să fie întreit. La a doua descărcătură a curentului, ieșiră de-odată din gura și nasul condamnatului flacări năpraznice; iar în sală se răspândi un fum greu. Medicii au constatat apoi, că numai inima lui Henry White a fost cu desăvârșire carbonizată, trupul însă rămase intact.

Nenorocire grozavă într'o mină. În minele de cărbuni din Bungs (Japonia) s'a întâmplat o explozie mare. Sunt cam 471 morți.

Ciocnire de vapoare. Vaporul »Columbia« ciocnindu-se în apropierea litoralului californian cu vaporul »San Petro«, cel dintâiu s'a scufundat. S'au înecat 100 de oameni.

Mare nenorocire de tren. În New-York s'a întâmplat în zilele acestea o mare nenorocire de tren. Un tren de persoane, în care erau 800 de emigranți, a dereiat. Sunt 40 de morți, 30 de răniți grav și o mulțime de răniți mai ușor.

Căldura în New-York. În New-York domnește o căldură insuportabilă. Termometrul s'a urcat la 43 grade în umbră. Într'o zi au murit șase persoane din cauza căldurii.

Tunelul Tauern. Luni dimineața la orele 5 a avut loc spargerea ultimului bloc, care despărțea cele două guri ale tunelului Tauern.

Condițiuni de primire în școala civilă de fete a Asociațiunii din Sibiu și în internatul aceleia. În clasa I. a școlii civile de fete se primesc eleve:

a) cari arată prin atestat de botez, că au împlinit cel puțin vârsta de 9 ani și

b) dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes 4 clase elementare (poporale sau primare), ori apoi dovedesc pe baza unui examen de primire, că sunt bine orientate în materialul de învățământ, prescris pentru clasa a IV-a elementară.

În celelalte clase ale școlii civile de fete se primesc eleve, cari dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes vre-o clasă premergătoare dela altă școală de categoria școlii civile.

Fără asemenea atestat, sau pe lângă atestat de pe clasa V și VI dela școală elementară-poporală, primirea în ori-care clasă a școlii civile, ce corespunde vârstei elevei, se poate face numai pe baza unui examen de primire, depus cu succes înaintea corpului profesoral al școlii, în sensul ordinațiunii ministerului regesc-ungar de culte și instrucție publică, dto 11 August 1887, Nr. 29.000. Examenul de primire este scutit de taxă.

Elevele, cari se înmatriculează pentru primadată la școala noastră, au să producă atestat școlar, atestat de botez și certificat de revaccinare.

În cursul complementar (supletor), împreună cu școala civilă de fete a Asociațiunii, în sensul §-ului 6 din statutul de organizare al școlii, se primesc eleve, cari au absolvat cele patru clase ale școlii civile. Se pot primi și eleve, cari au absolvat cu calculi buni numai două clase civile, dacă au trecut de 15 ani și sunt împedecate a absolvă toate cele patru clase civile.

Inscrierile pentru anul școlar 1907/1908 se pot face din 1—6 Septembrie 1907 st. n.

Examenul de emendare, se țin în 2 Septembrie 1907 st. n. la 8 ore a. m. cu elevele cari s'au anunțat la direcțiune.

În 3 Septembrie 1907 st. n. la 8 ore a. m. se țin examenul de primire, iar în 5 Sept. se vor începe prelegerile regulate.

Didactrul e 4 cor. pe lună și pentru elevele ce se înscriu primadată la această școală, o taxă de înmatriculare de 4 cor. solvită odată pentru totdeauna. Acelaș didactru e și pentru elevele din cursul complementar.

Elevele cari voiesc să fie primite în internat, fie eleve ale școlii civile sau ale școlii elementare a Reuniunii femeilor române, au să fie anunțate de timpuriu la direcțiunea școlii, înainte de începutul anului școlar, pentruca să se poată face dispozițiunile necesare.

Taxa internatului e 500 cor. pe an, în care se cuprind și didactrul, și se plătește înainte lunar, în patru sau în două rate. Spesele pentru cărțile de învățământ, pentru materialul de scris, de semn și lucru de mână, se poartă separat de părinți, precum și cheltuielile pentru îmbrăcăminte și încălțăminte, pentru instrucțiune în forte-piano și în limba franceză.

Taxele pentru instrucțiune în forte-piano sunt de 2 categorii:

a) dacă o elevă voiește să iee orele singură, se socotește la 2 ore pe săptămână taxa de 18 cor.*) pe lună; dacă 2 eleve iau împreună instrucțiune în aceeaș oră, taxa se socotește la 2 ore pe săptămână cu 9 cor. de elevă; sau

b) dacă o elevă voiește să iee orele singură, se socotește la 2 ore pe săptămână taxa de 12 cor.*) pe lună; dacă se întrunesc 2 eleve în aceeaș oră taxa se socotește la 2 ore pe săptămână cu 6 cor. pe lună de elevă.

Instrucțiunea din limba franceză se socotește pe lună cu 2 cor. de elevă.

Toate taxele se plătesc direcțiunii școlare.

Edificiul internatului este situat în mijlocul unei grădini frumoase lângă parcul orașului și e provăzut cu apaduct, baie proprie și lumină electrică, încât ofere cele mai bune condiții igienice.

Elevele din internat, afară de școală, au în fiecare zi anumite ore de conversațiune în limba franceză, maghiară și germană după trebuință. Pe lângă aceea ele se prepară și învață lecțiunile sub conducerea directoarei, profesoarelor și guvernantelelor.

Elevele, cari voiesc să fie primite în internat au să aducă cu sine: o saltea, un covorel la pat, 2 perini, 4 fețe de perini, o plapomă sau țol de coperit, 4 ciarșafuri (îințoluri, lepedee), 6 ștergare, 6 servete, apoi perie de dinți, săpun și 2

*) Din care sumă 2 cor. se contează pe lună institutului, pentru susținerea fortepianelor în stare bună.

pepteni, cari toate rămân proprietatea elevei. Afară de acestea schimburile de trup sau albiturile, câte o jumătate de duzină din fiecare, două fuste lustre (jupon) și două de flanel; ciorapi, batiste (marămi) câte 1 duzină, 1 parapleu (cort) și încălțăminte trebuincioasă. Pentru uniformitatea îmbrăcămintei elevele interne vor primi în decursul anului școlar o haină uniformă, 2 șurțe în forma unei haine, o pălărie de vară și una de iarnă, cari au să se facă necondiționat aici și cari vor costa peste tot cam 30—50 cor.

Dela direcțiunea școlii se poate primi prin postă: «Statutul de organizare» și «Regulamentul intern» al școlii, «Regulamentul pentru cursul complementar», «Planul de învățământ» și «Regulamentul ministerial pentru examenele publice, private, supletorii și de emendare», à 20 bani exemplarul. De asemenea «Monografia» școlii, 2 cor. în care pe lângă istoricul institutului, se află descris edificiul școlii și al internatului în toate amănuntele. Sibiu, în Iuliu 1907. — Direcțiunea școlii.

— **Nefericire.** Pentru cine e robit cu totul de patima beției, un medicament neîntrecut, ce poate să-l împiedice și desvețe dela aceasta patimă distrugătoare și omoritoare de viață prețuește foarte mult. Atragem atențiunea asupra inseratului farmacistului Frankl Antal din Seghedin, ce-l publicăm sub titlul «Am fost bețiv.»

— **Ospătărie națională în Arad.** Recomandăm cetitorilor noștri ospătăria națională românească din Arad. În strada Boczkó, aproape de centrul orașului, ducând tramvaiul până acolo, dl Ignatie Pașca a zidit un frumos otel (cu 25 camere) și restaurant, care poate fi un loc de întâlnire al tuturor românilor călători. Este și o datorință a-l sprijini, fiind român, dar și de altfel otelul, mai ieftin decât toate, oferă cel mai mare confort, fiind aranjat foarte modern.

Ultime informațiuni.

Articolul deputatului Polyt despre criza croată.

În »P. Ll.« deputatul Polyt, venerabilul șef naționalist al sârbilor scrie următoarele:

El spune că în Ungaria părerile nu sunt destul de lămurite despre partidele croate. Coaliția serbo-croată nu-i un partid cu gânduri de rupere de Ungaria. Ea este o afacere pur internă dintre croați și sârbi și nu-i îndreptată împotriva Ungariei. Ea nu vrea să ridice revendicări asupra Bosniei. Croații și sârbii formează un singur popor și vorbesc aceeaș limbă, numai religia și istoria lor culturală îi desparte. Actuala coaliție pare a fi aplanat cearta dintre ei.

Apoi Polyt continuă: Regret foarte mult că criza croată a luat dimensiuni enorme. Am prezis aceasta și am satisfacția că mulți deputați, dr. Kmety și Holló au recunoscut că punerea în discuție a acestei legi nu a fost oportună.

Dela judecătorii și tribunale.

»Agitator» condamnat. Se anunță din Trencsén, că tribunalul de acolo a osândit pe agricultorul slovac *Grablik Kantolik* din Papradno, la 3 luni temniță de stat, 50 cor. amendă și 71 cor. spese de proces, pe motivul că a agitat în contra »nației» maghiare.

Achitare. Sâmbătă s'a pertractat din partea senatului de punere sub acuză de pe lângă tribunalul din Arad cererea lui *Hollaky Imre*, proprietar mare în Acuia (comit. Arad), în care acesta cerea punerea sub acuză a părintelui *George Vușdea*. Cazul pentru care părintele Vușdea a fost târît înaintea tribunalului e următorul: Exdeputatul *Hollaky*, ca să mai adaugă la

lanțul de șicănări ale poporului român din Acuia, a cerut să se comaseze întreg pământul comunei. Contra acesteia poporul a protestat cu energie. Gurile rele au lășit vestea în comună că rugarea pentru comasare ar fi subscrisă și de părintele Vușdea. Această știre tendențioasă a făcut pe locuitorii ca să se revolte în contra preotului și astfel, acesta, ca să convingă poporul despre imputarea nedreaptă ce i-se face, în ziua întâie de Crăciun anul trecut a declarat, în biserică, după amvon, că el n'a subscris rugarea pentru comasare, ba i-a și blăstămat pe aceia cari au subscris-o. Pentru această procedură *Hollaky* știindu-se că musca pe căciulă, și cătrănit că nu i-a reușit să vâre intrigi în popor în contra părintelui, a intentat proces părintelui Vușdea pentru calomniare și vătămarea religiei (?) După o plecare deamă a avocatului dr. Iustin Marșeu, curtea cu jurați a achitat pe părintele Vușdea.

Vestitul *Hollaky* a rămas și cu punga goală și cu datoria după cap. După astea a umblat.

Concert, petreceri.

Cu ocaziunea adunării despărțământului Sighișoara a Asociațiunii pentru literatura rom. și cultura poporului român ce se va ținea în Ibașfalău, inteligența română din loc și jur are onoarea a invita la petrecerea de vară ce o va aranja în 4 August n. 1907. (Dumineca după sf. Ilie) în sala hotelului cel mare din Ibașfalău. Dama sunt rugate a se prezenta, pe cât se poate, în costume românești. Comitetul aranjator: Dora Bian, Clementina Câmpian, Otilia Câmpian, Veturia F. Negruțiu, Maria Simu, Cornelia Orășan, Betti Precup. Comitetul colaborator: Aurel Baciu st. în drept. C. Bercian c. de adv. Dr. R. Boila adv. Z. Colceriu teolog. Ilariu Holom c. de adv. I. Moldovan not. cerc. Dr. Al. Morariu adv. Dr. Iuliu Morariu c. de adv. Emil Păcală teolog. I. Radeș contabil. I. Roman c. de adv. Al. Sighișorean inv. N. Tipurișă contabil. Quintiliu Viciu cand. de adv.

— *Tinerimea universitară română de pe Câmpie* invită cu drag la petrecerea de vară ce va avea loc în sala cea mare dela otelul »Fazanul de Aur« din Mociu la 28 Iulie st. n. 1907. Venitul curat se va da »Mesei studenților« din Cluj.

— Curatoratul bisericii greco-catolice din Reghinul-Săsesc, invită cu toată stima la petrecerea de vară, ce va aranja-o Sâmbătă, la 10 August n. a. c. în Pavilionul din parcul orașului Reghin. Venitul curat e menit instituțiilor românești de sub conducerea aceluși curatorat.

Poșta Redacției.

G. Gh., Gl. Nu putem publica. N'are nici o nevoie de apărare dl Tătuțu împotriva invectivelor fițiucei lui Burdea și a guvernului ungu-resc. Iar ca noi să-i facem cinstea a sta la polemă cu ea, ar însemna a ne coborî jos, foarte jos demnitatea noastră.

Pe preotul *Chendi* din Petnic, unealta lui Burdea, care este laudat în aceea fițiucă — îl dăm la locul acesta disprețului românilor de bine.

BIBLIOGRAFIE.

»Cantorul bisericesc« opul dlui G. Bujigan învățator în Deliblat (Temes m.) încurând va ieși de sub tipar. Din acest op s'au scos până acuma 18 coale de tipar. Opul atât ca cuprins, cât și ca aranjare, e neîntrecut în literatura bisericăscă — la noi. Abonamente se mai primesc până la finea lui August, când opul va apărea complet.

Prețul opului broșat: 8 cor.; legat în pânză — bogat aurit 10 cor.; legătură luxoasă — în piele, 14 cor.

Atenție!

Bucurie în fiecare casă,

unde se folosește apărătorul de stomach patentat „Takáts“ fiind că acolo nu este boală, impedind acest apărător nu numai boalele provenite din răceală stomacului, ci oprește momentan și sgârziurile de stomach, diarea, ș. a. efectul îl este momentan, omoară boale de stomach în germen.

Mai ales vara este indispensabil pentru ori și cine nu noma petru cei cu boală de stomach fiindcă ne încălzim adesea, noaptea ne răcorim curând și cu ocazia băilor răceala stomacului e așa des și sgârziurile provin așa des încât acest apărător este indispensabil în fiecare casă.

Să și-o comande dar toți cei cărora le e scumpă sănătatea, fiind recunoscut și de medici și o adevărate și multe scrisori de mulțumită.

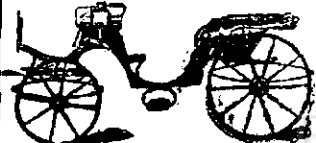
Pentru bărbați sau femei nr. I., care este potrivit pentru cei mai mulți 3 cor. nr. II., pentru cei cu statura foarte înaltă 4 cor. Pe lângă trimiterea banilor și 40 fil. porto, sau cu rambursă expediază inventatorul:

Adresa: Takáts Dániel, Nagyvárad, Sorompó-utca nr. 2.

Ij. Hodács János

Fondat la 1892 fabrică de trăsuri Telefon 439.

Prima fabrică de trăsuri de câmpie

Mare magazin stabil!

Szeged Orașul de sus, Str. Kistisza nr. 4. (Urmarea str. Maros).

Cimbalmă

se poate căpăta în rate și pe lângă prețuri moderate, trimițând cataloage mari ilustrate. — Numai la mine se poate căpăta ȘCOALA de cimbalmă, după care poate învăța foarte ușor ori și cine și fără profesor. Partea I-a 4 cor., a II-a 3 cor. 60 fil., a III-a 3 cor. 60 fil. După trimiterea banilor espedez gratuit

VARGAPÁL

fabricant de cimbaimă și de mnzice

MAKÓ (casa proprie).

Rugăm a observa firma!

Cumpăr

cu prețul cel mai ridicat și vând dela domni haine bărbăteșii folosite, blăni de călătorie, mobile folosite, casse „Wertheim“, dulap de ghiară, unelte de călărit, hamuri, puști și fiare vechi, precum și metaluri ori cât de mari și mici.

Tot aci se poate găsi dela licitație luate, 500 bucăți de stofă fină penrru haine cu 5 și 6 fiorini pentru un costum.

Locul prăvăliei mele din Maiu este strada Asztalos Sándor (casa Grabner). Prăvălia de mobile se află pe Árpád-tér nr. 5 în colț (în casa bisericeii izraelite)

După corință merg și acasă și în provincie chemat print'o carte poștala.

Cu toată stima IULIU HERZFELD.

In adevăr este înviere!

O foarte interesantă istorie din viață, cuprinzând adevărul până la ultima slovă, s'a întâmplat an în luna lui Iulie în o zi frumoasă de vară în casa bătrânului Barbu. Ședea bătrânul Barbu în jeț în curte împreună cu nepoții săi — copii săi, toate neamurile și prietenii săi. Deodată strigă:

Puternice părinte a cerurilor! Cum să-ți mulțumesc că în un vis ai trimis la mine pe ingerul tău, care m-a mântuit de boala de 4 ani și de cumplitele dureri redându-mi iarăși sănătatea avută, puterea mea și fericirea familiei mele

La auzul acestor vorbe fie-care l'a rugat pe bătrânul Barbu de 83 de ani, ca înainte de ce ar muri, să lase moștenire ur-

mașilor să i deslegarea se crețului. La acesta Barbu bătrânul și-a răsucit mustățile lui mari și dese, ce le-a dobândit prin po-nadie și a început să vorbească. Iubită soție copii și toți căți sunteți în jurul meu. In noaptea zilei prime de Crăciun mi-s'a arătat în vis un inger ținând în mână ceva medicament și mi-a zis: Barbule, Barbule ascultă vorbele mele! Trebuie să mori! Dar totuși mai există un leac de mântuire: Dimineață când te scoli vei scrie momentan o epistolă la Dobrițin, lui GROSZ NAGY FERENCZ ca să-ți trimeată balzamalul lui Király unicul leac de mântuire, bun contra boalei de stomac, podagrei, boalei de piele, astmă, și răceală, boală de ficat inimă și splină.

Am făcut așa. Am comandat balzamalul Király și după a patra întrebuintare am început să-mi redobândesc sănătatea. Astfel iubiți cetitori urmași-mi pilda și țineți pururea în casa voastră câte o sticlă de balzamal Király pentru de lăturarea bolii.

Pentru-ce întrebuintează în spitalele din străinătate întoideana

renumitul BALZAM KIRÁLY,

renumitul balzamal Király e cel mai sigur și mai de preț medicament contra podagrei,

renumitul balzamal Király e neapărat de lipsă la reumă, dureri pe picioare și șele,

renumitul balzamal Király e totdeauna folositor și are efect sigur la tot felul de dureri externe și interne.

O sticlă mare 2 cor. 65 fil., 3 sticle mari 6 cor 65 fil. pe lângă rambursă, unicul preparator.

Grosz Nagy Ferencz

farmacist,

DEBRECZEN, COLȚUL STR. ȘAȘ-

Fabrica lui Luca K. Alexievits,

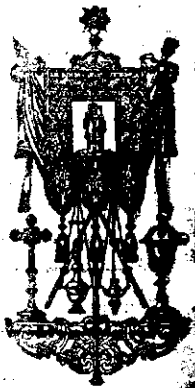
pegătitor de haine preotești

Recomandă atelierul său asortat cu tot felul de revizite și haine preotești de îmbrăcat în vreme slujbei în biserică.

Pregătește tot felul de icoane sfinte legate foarte frumos cu aur și mătășă. Pregătește steaguri, prapore, și altele. Icoana mormântul lui Christos îl face foarte frumos.

La cerere trimite catalog și preț-curant gratuit.

La administrația „Tribunei“ să află de vânzare următoarele cărți:

Chendi: „Zece ani de mișcare lit.“	Cor. 1—
Slavici: „Vatra părăsită“	„ 1-50
Dr. Szabó: „Drepturile și datorințele“	„ 5-20
N. Iorga: „Călătorii în Rusia“	„ —40
Ardeleanu: „Buchetul meu“	„ 1—
ditto „Lupta pentru drept“	„ 2—
ditto „Judecătorii cu jurații“	„ —80
Almanahul „Petru Maior“	Cor. 4—
Măneștii: „Reunirea Românilor“	„ 4—
Popescu: „Petru Cazacul“	„ 1-60
Păcățianu: „Principiile politice“	„ 2—
ditto „Libertatea“	„ 2—
Chendi: „Ioan Botezătorul“	„ 1—
Pușcariu: „Juvenilia“	„ 1-60
Cunțan: „Poezii“	„ 1—
„Monografia Brașovului“	„ 4—
Zianu: „Potpouri“	„ 1—
„Musa someșană“	Cor.—30
Lăpădat: „Conferințe“	„ —20
„Școlarul Declamator“	„ —50
„Biblioteca Noastră“ nr. 3—4, 5, 7,	
8—9, 10, 11—12, 13, 14, 15—17 nrul	„ —28
Bibl. „Bunul Econom“ Nr. 1, 2, 3, 4,	
5, 6, 7	nrul „ —30

La fiecare carte să se adauge 10 fil. porto.

„La Roma“ de Russu Șirianu	Cor. 2—	plus 10 fil. porte
„Povestiri și schițe“ de S. Secuța	1—	5 „
„Nuvele“ de Emil Zola	Cor. 0-40	5 „
„Școlarul declamator“	„ 0-50	5 „
„Străzi de roană“	„ 1—	10 „
„Aur“ Const. Hodoș	„ 1-50	10 „
„Telegrama“ farză în 3 acte	„ 0-30	3 „
„Amicul Poporului“ T. Vuculescu	„ 1—	10 „

BETIA

e vindecabilă cu remediul de Frankl, contra beției. Se poate da fără știrea celui bețiv în orice băutură spirtuoasă. Nu are nici un gust, nici miros. Nu e vătămătoare sănătății.

Prețul unei doze întregi, cași care nu se poate trimite mai puțin e 5 cor. Acest medicament mare poate nicăiri comanda și avea decât dela

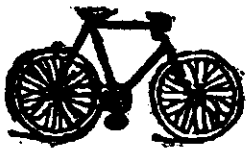
Frankl Antal, farmacist.

Szeged, Felsőváros 20.

— Se trimite pe lângă discreție —

Fempel E.
Pancsova.

Espediază tot felul de mașini originale de prima calitate, d. e.: garnituri de îmblătit, ciure, grape, tăietori de tulei, mașini de sfărâmat, teasc de struguri, ș. a., ș. a.

Mai departe își recomandă magazinul cu **biciclete** cea mai bună fabricație, și **mașini de cusut**, precum și tot felul de părți alcătuitoare de biciclete și mașini de cusut.

Singurul reprezentant al mașinei de spălat **JOHNS**.

In atelierul meu aranjat cu putere motorică primesc pentru reparațiuni tot felul de mașini originale, precum și mașini de cusut cu prețurile cele mai moderate.

Am onorul a aduce la cunoștința mult onoratului public că am deschis în **Lugoj, strada Bonnax** (Palatul com. bis. ev. ref.)

prăvălie
cu obiecte de aur și argint, de juvaericeale și ceasornice.

O praxă de 35 ani în orașele cele mai mari din țară și străinătate mă pune în plăcuta poziție de a putea satisface și cele mai mari preteziuni.

Nizuința mea principală va fi totdeauna îndreptată într'acolo, ca prin liferare

de mărfuri numai de prima clasă
prin lucrare precisă și bună, pe lângă prețuri moderate

să-mi câștig și asigurerez încrederea onoraților mei mușterii.

Voiu pune deosebit pond pe fabricarea de juvaericeale, precum și pe

reparatura conștientioasă perfectă a ciasornicelor

conducând însumi toate lucrările și ori-ce reparatură, fie cât de mică, va fi executată cu cea mai mare punctualitate și conștientiozitate. Vă rog să vă convingeți prin o comandă de probă despre calitatea bună a articolelor mei precum și despre lucrarea conștientioasă și precisă a reparaturilor ce mi-se vor încredința.

Recomandându-mă bunăvoinței mult onor. public,

semnez cu deosebită stimă:

Eduard Neumann,
ciasornicar și javelier.

HAINES
pentru copii
Albituri pentru dame!
ȘORTURI!
Blouse
en gros Export en detail.

FRANK & BERG
Versecz.

„La Fortuna“.

Cea mai mare casă de comerț de șorturi în Ungaria de sud!

Cea mai ieftină casă de comerț!

Oferă pe lângă magazinele colosale un mare asortiment pentru ales de articole solide și bine lucrate ca:

Șorturi, Albituri de Dame, Jackete de Cloth, Luster și Fianell.

Pe lângă prețurile de fabrică ulmitor și recunoscut de moderate. ♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦
Șorturi de băieți din pânză și «Cöper».

„La Fortuna“.

Șorturi de copii mai mici din tot soiul de stofă cum: Cöper, Creton, Cloth, Luster, Batist și Zephir.

Șorturi de fetițe, facon „Reform Fortuna“, forma apărută cu marcă. În prelucrare elegantă și eminent cusute.

Șorturi de dame în 130 de facon-e dela 44 bani până la 1.30 Cor.

Șorturi de casă în două părți late și frumoasă cusute cu fir à 68-80 bani.

Șorturi „Cloth“ cu Volant și fir à 60 bani.

Șorturi de damă „Cloth“ în prelucrare cea mai elegantă cu peste 100 de facon-e cu asortiment foarte mare și mereu variat à 60 bani până în 2.80 cor.

Șorturi de Batist } albe, foarte drăguțe cu broderii, colțuri și creșetării,
Șorturi de Thee } șetării, à 50 bani până la 1.20 cor.

Șorturi de Helveția de Batist, albe, toate pline de croșetării, o prelucrare admirabilă, foarte durabile, à 1.20-2.80.

Șorturi de dame »Reform« ! în prelucrare elegantă, foarte bună din «Cöper» foarte bun și cu culoare veritabilă. 1.80-2.80 cor

Jachete de desupt de »Cloth« în asortiment mare și mereu variat cu ajour și volante croșetate dela 2.80 cor. în sus.

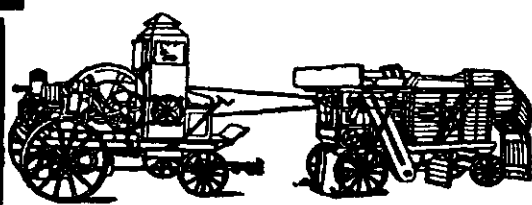
Jăgerii nostri de Chloth și Șortele se bucură de o mare, durabilă popularitate în public din care cauză am fost nevoiți a mări încă odată această divizie de mărfuri.

♦♦♦ Revanzătorii primesc la dorința mostre trimise. ♦♦♦

Dacă nu se potrivește ceva, se poate trimite înapoi.

Primum zilnic multe comenzi ulterioare și scrisori de recunoștință

Principiul nostru este: { Numai marfă nouă, solidă, facon eminent, material bun preț fix cu »Fortuna».

SCHMIDT FRIGYES és TÁRSA.

Atelier de repararea mașinelor și de lăcătușerie, provăzut cu putere electrică. Nagyvárad Hattyu-utca nr. 2.

Pregătim tot felul de lucrări, cari se țin de bransa noastră; astfel de exemplu: Lumină electrică, porți de pompă, îngrădiri la bolte de morți și orice lucrări de relief și gustos mod. Pregătim apoi și reparăm și provedim din nou: tot felul de mașini de economie, instrumente de economie, instrumente de aranjamente de moară, Transmissiuni, mașini de vapor, etc. Acestea din urmă, ca măiestri mașiniști, ce luăm pe răspunderea noastră.

Mal ales punem mare pond pe înbunătățirea mașinelor de tipografie și mutarea tipografiilor, fiindcă SCHMIDT FRIGYES, membrul firmei, a servit 14 ani de rând în fabrica de mașini alni Wörner J. és Társa din Bpesta.

Oficina de dregere și magazinul cel mai vechiu de bicicletă și mașini de cusut.

Hammer Vilmos mechanist

ARAD,
Piața Szabadság nr. 7.

Asortiment bogat de mașini de cusut **SINGER** și **MINERVA**.

Unicul magazin de renumitele mașini de cusut

● **PFAFF** ●

Cel mai ieftin mijloc de cumpărare de articoli pentru bicicletă și mașini de cusut.

MARE OFICINĂ DE DREGERE.

In magazin se află mare asortiment de

▶ **gramophone și plăci.** ◀

Condiții de solvire foarte avantajoase.

